

§ 46 Motion. Ge Uppåkra status som världsarv

Ärendenummer: 2020-POL000322

Kulturnämndens beslut

Kulturnämnden föreslår regionfullmäktige följande

1. Regionfullmäktige bifaller motionen.
2. Regionfullmäktige uppdrar åt kulturnämnden att inleda en dialog med Länsstyrelsen för att undersöka förutsättningar och möjligheter till att föreslå Uppåkra som världsarv.

Sammanfattning

Järnålderboplatsen i Uppåkra är unik ur ett arkeologiskt perspektiv. Det finns ingen annan plats i Skandinavien där bilden av ett forntida maktcentrum med stor religiös och politisk betydelse kunnat beläggas med en så lång kontinuitet. Uppåkra ligger idag i Staffanstorps kommun och passeras varje dag av tiotusentals resenärer på motorvägen mellan Malmö och Lund. Få av dessa tänker på att den odlade jorden kring Uppåkra kyrka döljer en av norra Europas mest spektakulära arkeologiska lämningar. Boplatsområdet omfattar ett ca 40 hektar stort område.

Den första arkeologiska undersökningen genomfördes år 1934. Arkeologiska institutionen vid Lunds universitet har sedan år 1996 undersökt boplatsområdet.

De arkeologiska undersökningarna i Uppåkra har rönt ett mycket stort internationellt intresse både ur ett forsknings- och turismperspektiv. De arkeologiska undersökningarna har pågått under drygt 20 år och de vetenskapliga resultaten har regelbundet publicerats i en egen bokserie, Uppåkrastudier, med 12 utgivna publikationer.

När arkeologiska institutionen påbörjade undersökningarna år 1996 skapades ett väldigt stort bestående publikt intresse. Visningar och föreläsningar arrangeras i samband med arkeologiska undersökningar.

Region Skånes engagemang i Uppåkra inleddes på allvar när Regionfullmäktige beslutade 2009 om att ingå som stiftare i stiftelsen Uppåkra Arkeologiska

Center. I processen väcktes frågan om att föra in Uppåkra på UNESCO:s världsarvslista. Region Skånes kulturnämnd tog initiativet och gav 2009 Regionmuseet i Kristianstad i uppdrag att genomföra en kulturmiljöanalys för att undersöka förutsättningar och möjligheter till att föreslå Uppåkra som världsarv. Regionmuseet återkom med en rapport som konstaterade att platsen sannolikt inte skulle kunna uppfylla kriterierna för ett världsarv. Rapportens negativa resultat medförde att ambitionerna att föra in Uppåkra på UNESCO:s världsarvslista avbröts. Uppåkra är emellertid en unik järnåldersboplats även ur ett internationellt perspektiv varför det finns anledning att inleda en dialog med Länsstyrelsen kring Regionmuseets rapport och framtida förutsättningarna att föra in Uppåkra på UNESCO:s världsarvslista. Fornlämningen är idag skyddad som fast forn lämning enligt Kulturmiljölagen (1988:950).

Processen kring Världsarv

I Sverige har Regeringen gett Riksantikvarieämbetet och Naturvårdsverket i uppdrag att lämna förslag på världsarv. Nomineringen förbereds av en arbetsgrupp bestående av specialister inom de områden som objektet ska nomineras inom. Arbetet leds av berörd länsstyrelse i samverkan med de båda ansvariga myndigheterna. När handlingarna är klara lämnas dessa över till regeringen som därefter fattar det avgörande beslutet. Därefter sänds nomineringen in till Unesco.

Yrkanden

Ordföranden Magnus Lunderquist (KD) yrkar, med instämmande av Cristina Glad (L), Cornelia Björklund - Røjner (M), Stefan Pettersson (S) och Daniel Engström (SD), att nämnden beslutar enligt beslutet ovan.

I ärendet finns följande dokument

1. Motionssvar 2020-06-10
 2. Motion. Ge Uppåkra status som världsarv
 3. Redovisning Kulturminnesanalys Uppåkra
 4. Protokollsutdrag Kulturmiljöanalys av Uppåkra
-

Vid protokollet

Josefine Ralsgård

Rätt utdraget intygar

Gunnel Erlander

